

Roční souhrnná zpráva o kontrolách, které provedla Česká inspekce životního prostředí
v roce 2023 ve spolupráci s krajskými úřady a orgány integrované inspekce
podle zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií

Kontroly vykonávala Česká inspekce životního prostředí ve spolupráci s orgány integrované inspekce (Státním úřadem inspekce práce a oblastními inspektoráty práce, Českým báňským úřadem a obvodními báňskými úřady, krajskými hygienickými stanicemi a hasičskými záchrannými sbory krajů) a krajskými úřady.

Kontroly byly prováděny dle zákona č. 224/2015 Sb., který zapracovává aktuální evropské předpisy, zejména pak Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2012/18/EU, o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek.

Plán kontrol na rok 2023 byl schválen Ministerstvem životního prostředí ČR. Podle tohoto plánu mělo být provedeno 133 kontrol u zařazených subjektů.

Cílem bylo prověřit provozovatele spadající do skupiny A i B. Celkem bylo provedeno 140 kontrol i včetně neplánovaných.

Kontroly byly v roce 2023 zaměřeny zejména na:

- havarijní plány a související provozní předpisy a postupy v souvislosti s aktuální situací (zda jsou aktuální, jestli jsou zaměstnanci podle nich v případě mimořádné situace schopni postupovat, kdy došlo k jejich prověření atd.)
- nastavení systému řízení nestandardního provozu (nezbytné ošetřit jednotlivé kroky, uzavírání, omezování, odstávka a najíždění provozu, protože se jedná o rizikové procesy z hlediska bezpečnosti.)
- plánování a provádění údržby a investic do bezpečnosti, protože nepříznivá ekonomická situace může vést k jejich odkládání
- změny v množství a logistice nebezpečných látek
- zjištění, zda bezpečnostní dokumentace obsahuje pokyny pro postup a zabezpečení, které je nebo by bylo možné aplikovat během mimořádné situace, to znamená nestandardních úkonů při provozu

- zda provozovatel věnuje pozornost také evidenci nehod, úrazovosti, cvičení a havarijní připravenosti, zejména pak plnění opatření přijatých k prevenci vzniku závažné havárie
- fyzickou kontrolu objektu.

Během roku 2023 došlo k pěti závažným haváriím, při kterých došlo k explozím, požárům, únikům nebezpečné látky a zranění osob. Jedna nahlášená událost byla provozovatelem posouzena jako porucha technického zařízení, zpráva o vzniku a dopadech závažné havárie byla zaslána na krajský úřad, který rozhodne, zda se bude jednat o závažnou havárii dle zákona č. 224/2015 Sb. V některých případech bylo kontrolní činností ČIŽP zjištěno porušení povinností stanovených zákonem o prevenci závažných havárií a byl předán podnět na příslušný krajský úřad. V dalších případech bude správní řízení vedeno ČIŽP. Méně závažné nedostatky byly odstraňovány během kontrol.

V tomto roce se rovněž konaly koordinační schůzky k sestavování plánu kontrol na další kalendářní rok na jednotlivých oblastních inspektorátech České inspekce životního prostředí.

Při kontrolní činnosti a celkově ve výkonu této agendy dle zákona o prevenci závažných havárií funguje mezi Českou inspekcí životního prostředí a všemi dotčenými orgány státní správy dobrá spolupráce, vyplývající z aktivity složek i jejich součinnosti.

V průběhu provádění kontrol se potvrdilo, že inspekční činnost v rámci tohoto úkolu má pozitivní dopad na předcházení havarijních a mimořádných stavů.